دەنگێک ..لە ژێر پێیانەوە بۆ نێو د□مان!… مەولود ئیبراهیم حەسەن

ئەم وڵاتە کە ناوی کوردستانە…ئەم میللەتە کە پێیدەڵێن : کورد …پڕە لە گەوهەری نەدۆزراوەو ژێر پێخراوو پشتگوێ خراوو سەرکوتکراو … گەوهەری زانست و هونەرو ئەدەب.. لە زانای(زەویناس) ەوە بیگرە تا دەگاتە زانای(فەلەکناس) ؛ لە (کۆچەر بیرکار) ەوە بیگرە تادەگاتە(نزا) ؛ لە (زریاب) ەوە بیگرە ..کە مر□قی لە گریانەوە دەهێنایە پێکەنین و لە پێکەنینەوە دەیخستە گریان و تادەگاتە (عەبدال خان) کە شێعری حافزی بە حەوت ئاوازەوە دەخوێندو لە بەینی چوار تەپڵ دادەنیشت و هه رچواری دەکوتی و ئاوازی مەبەستی دەهێنایە بەرگوێ ! لە (عەلئ تولابی) منداڵەوە بیگرە کە بە باڵێ هه ڵۆ هه ڵکشاو تا (ئێلخانی بابا□گی) پیری ب□د□ب□ختانەوە کە بەدەنگی پڕ خەم و ئاوازی دڵنشینەوە وڵاتی تەنیەوە ؛ لە مامۆستا (ئازاد محەمەد) ی جوتیاری زاناوە تا دەیان و سەتان زاناو پسپۆری جۆراوجۆر !! کە هه ر یەکیک□یان زاناو دڵسۆز.. بەتەنیاو بێ پشتیوان خەریکی خزمەتن بەم وڵاتە پارچە پارچە کراوو داگیرکراوە . بەڵێ ..ئەم وڵاتە پڕە لە ژن و پیاوو پیروگەنج و منداڵ.. کە دەنگ خۆش و لێهاتوون ..ئەگەر لێرە نووسینەکە تەنیا لەسەردەنگخۆشەکان چڕکەینەوە ؛ ئەو دەنگخۆشانە ئەگەر پشتگیری بکرێن .. لە کۆچە بنبەستەکانەوە دەچنە ئاستی جیهانەوە ! مخابن .. ئەم وڵاتە داگیرکراوو ئەم میللەتە دەمکوتکراوە .. کەوتووەتە ژێر دەستی داگیرکەرانێک و دەسەڵاتدارانێک کە پێیانوایە..(کیمیابارانی هه ڵەبجە) بەس نیەو (ئەنفالی بەدناو) دوا مەبەس نیە!! هه ر چرایەک لەم وڵاتە داگیرسێ ..دەیکوژێننەوەو هه ر گوڵێ بپشکوێ پێشێلی دەکەن !؟

دوو سێ ڕؤژێکە .. دەنگێک وڵاتی تەنیوە تەوە .. دەنگێک هه تا بڵێی پڕ سۆز ..هه تا حەزدەکەی خەمگین..هه تا دەخوازی خۆش .. هه تا پێتخۆشە دڵنشین .. دەنگێک لە پێاوێکەوە کە لەژێر دوکەڵی ئاگری شەوە ساردو درەنگانی شار و سوتاندنی موقەوای بەردەم دوکانەکانەوە سەروو ڕوو و پشت مل وبنا گوێی ڕەش هه ڵگەڕاوە ! پێاوێک ل□ بەر گەراج دەخەوێ و لەسەر شەقام دەگەڕێ و لە کوچەو کۆڵانەکان پشوو دەدات و لە دەستی ئەم و ئەو نان دەخوات !! پیاوێک بەدەبەختی و

بێکەسی کێشاویەتە بەنگخانە !! پیاوێک هه ناسەی پڕە لە دوکەڵێک کە
هاوسەنگی کۆمەڵایەتی تێکدەدات ؛ بەڵام ؛ لە گەڵ هه موو ئەمانەش
دا وەک مر□ۋ□کی ئازار کێش خەمەگران و بێ ڵانەییەکەی کاری لە
هونەرمەندیەکەی نەکردووە ! دەنگی دەنگی هونەرمەندێکە کە ساڵانێک
بە هونەرەوە خەریک بووبێت ، سۆزی سۆزی مر□ۋ□ک□ کە ئازاری خۆی و
هه مووان دەردەبڕێ .. گوتنی گوتنی هونەرمەندێکە ئاستێکی بەرزی
بڕێبێت !
پیاوێک.. بەناوی (ئێلخانی بابا بەگی) لە گوتنا هونەرمەند ،
لەدەنگدا کەم وێنە! لە سۆزدا دڵ پڕ سۆز و غوربەت ! هونەرمەندێک
لە لاسایی کردنەوە دا هونەرمەند .. لە هه ڵبژاردنی
هونەرمەند..هونەرمەند لە هه ڵبژاردنی گۆرانی هونەرمەند .. پیاوێک
بە دەقیقەیەک و چەند چرکەیەک دڵی هه مووانی داگیرکرد ، هه مووان
سۆزیان بۆی جوڵاو دڵیان بۆی سوتاو کەوتنە پەسن دانی ! پیاوێ
جارێکی تر لە دایک بووەوە !! ئێستا هه مووان لە خەمی ئەوەدان
ژیانی ئەو پیاوە بگۆڕن !
ئەنجامی ئەم وڵات هه ژاندنە .. دەشێ ژیانی ئەم (ئێلخانی
بابا بەگی) یە بگۆڕێ ! لە ژێر پییانەوە بیهێنتەوە سەر زەوی و
بیهێنێتەوە نێو دڵان ! هیوادارم ئەمە بکر□ ! چۆن ئەم هه ڵچوونە
ئەنجامی هه ڵچوونی سۆزێکی کاتیە ؛ سۆزی کاتی هه میشە تەمەن کورتە
و کار نیوە ناچل !؟ چۆن کاری کاردانەوەی هه ڵچوونی سۆز .. بێ
بەرنامەو تەمەن کورت و بێ یاساو دوور لەزانستە !؟ هه ر بۆیە ئەم
کاردانەوەیە ، ئەگەر لەسەر خێر ژیانی هونەرمەند ئێلخانی بابا بەگی
گۆڕی؛ ئەوا دەیان و سەتان ئێلخانی ترنا بینێ و لەبیردەکات و
نا یا نناسێ ؛ کە ئەوانیش ئەگەر هونەرمەند نەبن.. ئەوا خۆ مر□ۋن !؟
ئێلخانی بابا بەگی کەسێکی نە بوو دەستی بگرێ ! سێبەرێکی نە بوو لە
ژێریا بحەوێتەوە ! کاڕێکی نەبوو بیکات و نانێکی بە ڕەنجی شانی
خۆی بەدەست بێنێ! ناچار ..بە عەشقەوە خۆی خستە سێبەری دەنگی
پێاوه□کی مەزن و دەستەو دامێنی هونەرمەندێکی مەزن
بوو..هونەرمەندێک کە هه میشە باڵی کراوەتەوە .. بۆ خۆشەویستانی ،
چ ئێستا کە هه ر تەنیا دەنگی ماوەو دەمێنێ ! چ ئەو ڕۆژگارەی کە
بە جەستەش زیندوو بوو .. ژێر باڵی پڕ بوو لە بێکەس و لێقەوماوو
نەخۆش و سەرخۆش ..سەرخۆش ونەخۆش لە پەنای دەنگە ئەفسوناویەکەی
ئاسودە دەبوون و دەحەسانەوە ! ئەو پیاوە ئەو هونەرمەندە (حەسەن
زیرەک) بوو ، ئەو حەسەن زیرەکە (گەوهه رێ) کی خۆی دا بە
ئێلخانی بابا بەگی بێناوو دەس بەتاڵ و سەرلێ شێواو .. گەوهه رێک ؛
کە بە دەقیقەیەک و چەند چرکەیەک تەواوی ژیانی ئەو – ئێلخانی –
یەی گۆڕێ ! گۆڕا نێک کە داهاتووی بە هیچ شێوەیەک لە ڕابردوو نەچێ

! ئەوەیە هونەر کە حا□□ان دەگۆڕێ ..گۆڕا نێک کە هه رتەنیا بە هونەر
دەکرێ !؟ ئەو هونەرە هونەری هونەرمەند (حەسەن زیرەک) بوو ؛ ئەو
حەسەن زیرەکەی بەردەوام کەسان دەکات بە هونەرمەند ؛ بەردەوام
کەسان نانی هونەرەکەی ئەو دەخۆن ؛ ئەو حەسەن زیرەکەی کە بە دڵێکی
پڕ لە حەسرەتەوە پێش مردنی گوتی : هونەر بۆ من بە هرەیەکی نەدا ؛
هونەر بۆ من کارێکی نەکرد بە دوایەو□ بچم ! چۆن کوردم و بەکوردی
قسەدەکەم ؟!! حەسەن زیرەک هه ر تەنیا هونەرمەندێکی ئاواز بەخش
نەبوو ؛ خێرۆمە ندێکی نان بەخشیش بوو ! هونەرمەندێک بەردەوام
خەڵکانێکی زۆر لەسەر نانی هونەرەکەی ئەو دەژیان و دەژین !!
هونەرمەندێک بە مردوویش بە هانای لێقەوماوانەوە دەچێ و یارمەتیان
دەدات ، بەڵام، لە ڕۆژانی نەخۆشی ئەو کەس نە بوو بەهانای ئەوەوە
بچێ و هاواری دەکرد .. جێم نیە تیا بسرەوم خاکم بەسەر بێ کەس و
بێ دەر بێ مەی و مەیخانە خۆم ! هاواری دەکرد..لەتەنهایی شەوی
ژینا ئەنێم هه نگاوی کوێرانە ؛ هاواری دەکرد .. لە سی و سیپەڵاکم
دێتەدەر بۆسۆ !؟! بەڵێ زیرەک بێ کەس بوو .. بەڵام ؛ بوو بە کەسی
کەسان ..
چی بۆ ئێلخانی بابا بەگی بکرێت ؟! یارمەتی دانی ئەو هونەرمەندە
زانست و پشوو درێژی و سەرمایەو بەرنامەی دەوێ ؛ بەرنامەیەک وەک
مر□ق□ک بیگەڕێنتەوە نێو کەمەڵگاو چارەسەری نەخۆشیە دەروونی و
جەستەییەکانی بکات و سێبەرێکی ئاسودەی پێ ببەخشێ ونانێکی
سەربەرزانەی بخاتە بەردەم و هونەرمەندیەکەی بگرێتە باوەش !
بەڵێ .. ئەو ئێستا هونەرمەندە ، زۆرن ئەو دەنگخۆشانەی کە لاسایی
حەسەن زیرەک دەکەنەوە ؛ بەڵام ، هیچیان ئەو سۆزە گەرم و خەمگینە
یان لە دەنگدا نەبوو ؛ هه ر بۆیە لەماوەیەکی یەکجار کەمدا ئەو
دەنگە بە دەقیقەیەک و چەند چرکەیەک سنووری و□لاتانی بڕی ولە
بڵاو بوونەوە دا ژمارەی پیوانەیی شکاند ! هونەرمەندێک لە گوتنەوەی
گۆرانی زیرەک دا تایبەتمەندی خۆی لەدەست نەداو داهێنانی زیرەکیشی
نە شیواند و گۆرانی زیرەکی بە ئاوازو گوتن وشێعرەوە وەک خۆی
گوت..نەک وەک زیرەک !
لە کۆتایی دا پێویستە سوپاسی بەڕێز (سەعید مەنسووری) بکەین کە
وێنەی گرتووە ، وێنەیەک لە گۆشەیەکی یەکجار گونجاو لەگەڵ حاڵی
ئێلخانی بابا بەگی ، وێنەیەک دەنگەکەی بەرزکردەوەو ڕەنگ و ڕووی
(ئێلخانی بابا بەگی) خۆشەویستکرد ! وێنەیەک لە چەند چرکەیەک دا
..ئێلخانی بابا بەگی لە موعتادێکەوە کرد بە هونەرمەند ..
هونەرمەندێک لە ژێر پێیان دۆزرایەوەو یەکسەر چووە نێودڵان … هه
روەها پێویستە سوپاسی ئەو هونەرمەندە فارسە بەڕێزە ش بکەین کە
ناوی (جابر بەهارمەست) ە و گۆرانیەکەی ئیدیت کردوو مۆسیقای

خستە سەر ، دیسان سوپاس ئەو بەڕێزەش بکەین کە لەگەڵ چەند بەڕێزێک چووە سەراغی ماڵەکەی … بەداخەوە حاڵی ماڵ و منداڵەکەی ئەگەر موعتاد بوونەکەی لەدەرکەوتین لە هه ژاری دا لە حاڵی ئەلخانی خراپتر بوون !؟ خانوێک و ماڵێک کە دەتگوت تازە لە نەو تەپ و تەزی شەڕی یەکەمی جیهان هاتووتە دەرەوە ! خانوێک و ناو ماڵێک و ئەندامانی خانوادەکە هه ژاری لە ڕەنگ و ڕوویان دەچۆڕایەوە ؛ بەجۆرێک چاوی وێنەگرو هاوکارەکانی پڕ فرمێسک کرد ..ئەو چاو پڕ فرمێسک بوونە چاوی بینەرانیشی گرتەوە … تا گەیشتە چاوی منیش !!

دوا هه واڵ…

پێش کەمێک بەڕێزان (سەعید مەنسوری) و هاوکارانی بەڕێز (ئەلخانی بابابەگی) یان لە کەمپ دەرهێناو بەڕەنگ و بەرگێکی نوێوە کە دەستی منداڵە بچووکەکەی خۆی گرتبوو زۆر ئاسایی هه ڵس و کەوتی دەکردو لە نێو ئاپورای خەڵک دابوو وگوتی: ئەو خەڵکە کە یارمەتی منیان داوە ئێستا ، منیش هه وڵدەدەم لە داهاتوو یارمەتی کەسانی تر بدەم . بەو هیوایەی ژیانی داهاتووی ئەو بەڕێزە ، ژیانێکی نوێ بێت و سەرکەوتوو بێت لەو گۆڕانکارییە گەورەیەو بە هونەرو ژیانی کۆمەڵایەتیوە ، وەک لە هه ڵس و کەوتیشی دەردەکەوێ دوور نیە بە ئاسانی ..ئاسایی ببێتەوە مرۆڤێکی نێو کۆمەڵە و جارێکی تر هونەرمەندانە بێتەوە سەر شانۆی ژیان .

**

**

https://www.youtube.com/watch?v=dZavlyHdv74

لینکی گۆرانی گەوهه رە بەدەنگی (ئەلخانی بابابەگی)

**

https://www.facebook.com/100075325327041/videos/476773627610881

لینکی سەردانی بەڕێزان بۆ ماڵی (ئەلخانی بابابەگی

**

وێنەی بەڕێز ئەلخانی بابەگی دوای دەرهێنانی لە کەمپ)

مەولود ئیبراهیم حەسەن – هەولێر ٢٨/٧/٢٠٢٢